

Dunja Kuenen

DE KANS VOOR JE KIND

Contents

De kans voor je kind	2
Remedial teaching	2
Het feest kan beginnen	2
De stress slaat toe	2
Verschillende vormen van dyslexie	2
Beide hersenhelften	2
Doorgaan	2
Op school	3
Zelfvertrouwen en zelfbeeld	3
Dyslexieverklaring.....	3
Andere uitdagingen dan dyslexie	3
Dyscalculie	3
DTD, Developmental Topographical Disorientation.....	3
ADHD, Attention Deficit Hyperactivity Disorder	3
ADD, Attention Deficit Disorder	4
Autistisch spectrum	4
Auditieve verwerkingsstoornis	4
Taalverwerkingsstoornis, taalontwikkelingsstoornis	4
Dysgrafie	4
Non-verbale leerstoornissen	4
Ervaring.....	4
Alternatieven naast remedial teaching	4
Brain Gym®	5
Brain Gym® als methode	5
Zintuigen	5
Leerstijlen	6
Plannen	6
Talent.....	6
Lieve Ouder.....	7

De kans voor je kind

Jouw kind gaat naar groep 3 en is helemaal verrukt. “Nu ga ik leren lezen! roept het trots naar iedereen, die het maar wil horen. Helaas blijkt tegen kerst dat het lezen toch minder vlot gaat dan verwacht wordt bij deze leeftijd. Je wordt uitgenodigd op school en krijgt het advies dat je met jouw kind extra moet oefenen met lezen. Op school en thuis wordt er extra geoefend, maar echte vooruitgang zit er nog niet in.

Een tijd later kom je weer op school en wordt aangegeven dat je kind getest zal worden op vermoeden van dyslexie, want je kind zit niet op het niveau dat verwacht mag worden na zoveel maanden leesonderwijs.

De test wordt gedaan en dan komt het verlossende woord waarom dat lezen zo moeizaam gaat: meneer, mevrouw uw kind heeft een leeruitdaging (dyslexie, dyscalculie, ADHD, ADD, autistisch spectrum). Deze testuitslag roept allerlei emoties op: opluchting dat je nu zeker weet dat het geen luiheid is of dat je kind dom is, zorgen hoe het nu verder moet op school en vraagtekens over wat gaat dit voor de toekomst van je kind betekenen en ook verdriet dat het niet zo makkelijk wordt voor je kind om lekker mee te komen op school.

Remedial teaching

Je kind wordt aangemeld bij de remedial teacher. Een remedial teacher is een leerkracht, die gestudeerd heeft om kinderen met een leeruitdaging extra begeleiding te geven. Daarnaast krijgt je kind ook extra oefenstof mee naar huis waar jij als ouder samen met je kind mee aan de slag moet.

Het feest kan beginnen

Vol goede moed ga je beginnen aan de thuisopdrachten. En dan kom je erachter dat het veel tijd kost. Heel veel tijd. Zowel voor jou als voor je kind. Je kind kan niet zo lang spelen met een vriendje of vriendinnetje of is moe. Ergens tussen je werk, boodschappen, koken, eten en afwas door moet jij oefenen met je kind. Heb je meer kinderen, dan willen die ook aandacht van jou.

De stress slaat toe

Omdat je kind moe is gaat het oefenen traag. Jij bent moe en hebt daardoor minder geduld dan je anders zou hebben. Het begint een strijd te worden te oefenen met je kind. Heb je zelf dyslexie: gefeliciteerd. Jij begrijpt waar je kind tegenaan loopt. Gebruik je eigen ervaring. Heb je geen dyslexie weet dan dat het geen onwil van je kind is. Het lukt simpelweg niet om iets te maken van al die tekens.

Verschillende vormen van dyslexie

Er zijn verschillende vormen van dyslexie: de letters kunnen verplaatst worden in een woord, de letters dansen voor de ogen, de letters vloeien in elkaar over, de ogen beginnen op een andere regelhoogte en gaan door op een volgende. Wellicht ben ik niet eens compleet.

Beide hersenhelften

Om te kunnen lezen heb je beide hersenhelften nodig. De rechterhersenhelft voor het begrip van de taal en de linkerhersenhelft voor coderen en decoderen van de taal, letters en spelling. Dat betekent dat er goed samengewerkt moet worden tussen beide hersenhelften. En dat is nu net de crux. Ergens zit er een kink in de kabel waardoor de optimale samenwerking uitblijft.

Doorgaan

Je houdt vol en blijft oefenen met je kind ondanks de strijd en de stress die het met zich meebrengt. Met hele kleine stapjes zie je een kleine vooruitgang met lezen. Maar het blijft moeizaam. Echter, de stress begint zijn tol te eisen. De sfeer in huis is gespannen. Er is weinig tijd om iets anders te doen met je kind dan te oefenen. Je kind

mist de motivatie en raakt gefrustreerd, want de vooruitgang is minimaal. En de andere kinderen eisen de aandacht op waar ook zij recht op hebben.

Op school

Ook op school wordt er hard gewerkt met je kind. Je kind zit regelmatig bij de remedial teacher voor extra instructie, oefenen en het bijhouden van de vooruitgang. De extra hulp gebeurt een op een of in een klein groepje. Je kind is dus uit de klas en mist daardoor een deel van de groepsdynamiek. Je kind verlaat de klas terwijl deze in een fijne stemming is en komt terug in een gespannen sfeer. Er is net iets onprettigs gebeurd. Dit kan verwarring oproepen bij jouw kind.

Zelfvertrouwen en zelfbeeld

Doordat het lezen zo moeizaam gaat en daarop door school ook veel nadruk wordt gelegd verliest je kind langzaam het plezier in leren en krijgt het zelfvertrouwen een deuk. Niets lijkt meer te lukken. Dat je kind ook andere talenten heeft wordt ondergesneeuwd. En door verminderd zelfvertrouwen krijgt je kind mogelijk een laag zelfbeeld. Het is een hele klus om dat te voorkomen dan wel weer op te vijzelen. Een achterneefje van mij kreeg in groep 4 te horen dat hij dom was. Oh, dacht hij toen, dan hoef ik niets te doen want ik ben toch dom. De ouders hebben lopen duwen, trekken, sjorren en van alles uit de kast moeten halen om hem door de basis- en middelbare school te krijgen. Zo zie je wat zo'n ongenueanceerde opmerking teweeg kan brengen.

Dyslexieverklaring

Een dyslexieverklaring kan fijn zijn. Jouw kind krijgt hierdoor extra tijd bij het maken van toetsen, kan eventueel voorgelezen worden en bepaalde hulpmiddelen kunnen ingezet worden. Zaligmakend is het niet. Het blijft worstelen met lezen. Iets dat een zeer belangrijk onderdeel vormt binnen ons huidige onderwijs.

Andere uitdagingen dan dyslexie

Wat ik hierboven schrijf geldt ook voor andere leeruitdagingen als dyscalculie, ADHD, ADD, autistisch spectrum, ontwikkelingstopografische oriëntatie, auditieve verwerkingsstoornis, taalverwerkingsstoornis, dysgrafie, non-verbale leerstoornissen. De uitdagingen en behandeling zijn anders, maar het kan wel dezelfde soort spanningen opleveren voor je kind.

Dyscalculie

Dyscalculie is een uitdaging met rekenen. Sommen en tafels automatiseren lukt niet of met heel veel moeite. Dat dyscalculie ook een leeruitdaging is begint nu door te sijpelen. Er is nog niet zo veel over geschreven en voor zover mij bekend is er nog weinig ervaring met extra ondersteuning.

DTD, Developmental Topographical Disorientation

DTD zou je ook wel ruimtelijke dyslexie kunnen noemen. Mensen met deze uitdaging hebben moeite zich een beeld te vormen hoe bijvoorbeeld hun keuken eruit ziet. Dat hun keuken een kraan heeft dat weten ze, waar die geplaatst is in de ruimte niet. Het kan zich ook vertalen in het verdwalen op een voor de persoon bekende route.

ADHD, Attention Deficit Hyperactivity Disorder

Over ADHD is wel al heel veel bekend. Hoewel er al gauw wordt gezegd: "stop er maar een pilletje in". Dat kan in bepaalde gevallen een uitkomst zijn. Er is echter nog zo veel meer mogelijk voordat je aan de medicatie begint. Voeding, psycho-educatie, coaching en psychotherapie.

ADD, Attention Deficit Disorder

Dat zijn vaak de dromers onder ons waardoor het minder opvalt dat er iets aan schort. Ook deze kinderen hebben extra begeleiding nodig om er uit te halen wat er in zit. Dat kan bijvoorbeeld met een studiemaatje, die helpt met het noteren van het huiswerk in de agenda.

Autistisch spectrum

Dit is een heel breed spectrum en er zijn vele variaties. De hoofdkenmerken zijn moeite met sociale communicatie en interactie, vaak in combinatie met herhaalde patronen van gedrag, interesses en activiteiten. De zwaarte en combinaties zijn zo divers dat je kunt zeggen dat deze mensen ook allemaal uniek zijn.

Auditieve verwerkingsstoornis

De kinderen die aan deze aandoening lijden, kunnen geen onderscheid maken tussen gelijkaardige maar toch verschillende klanken in woorden. Zulke kinderen kunnen ook niet zeggen waar het geluid vandaan komt en in welke volgorde. Kinderen met auditieve verwerkingsstoornis kunnen het ook moeilijk vinden om achtergrondgeluid te blokkeren. Jongens hebben er vaker last van dan meisjes.

Taalverwerkingsstoornis, taalontwikkelingsstoornis

Een taalverwerkingsstoornis is een type auditieve verwerkingsstoornis die alleen het taalbegrip aantast. Een taalontwikkelingsstoornis betekent dat de taal minder goed in de hersenen verwerkt wordt. Door de grote moeite met praten of het begrijpen van taal verloopt de spraakontwikkeling anders dan bij leeftijdsgenoten.

Dysgrafie

Deze aandoening tast de fijne motoriek en het schrijfvermogen van kinderen aan. Kinderen met deze handicap schrijven onleesbaar of slecht leesbaar, schrijven vaak in een langzaam tempo en er volgen disproportionele afstanden tussen woorden.

Non-verbale leerstoornissen

Kinderen met deze handicap zijn zwak in motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht en slechte sociale vaardigheden.

Ervaring

Mijn beide zonen zijn dyslectisch. Bij de oudste kwam dat al heel snel aan het licht en in groep 4 had hij zijn dyslexieverklaring. Bij de jongste bleef het een twijfelgeval. De remedial teacher volgde, toen mijn jongste in groep 5 zat, een speciale cursus op het gebied van dyslexie. De leerkracht vroeg of hij mijn zoon als casus voor zijn studie mocht gebruiken. Dat hebben wij, als ouders, toegestaan. Ook daar kwam niets concreets uit. Het kon wel of geen dyslexie zijn. In de eerste klas van de middelbare school werd er standaard getest op dyslexie en uit deze test bleek dat hij wel degelijk dyslectisch is. Ook hij heeft nu een dyslexieverklaring.

Mijn oudste wist op een gegeven moment waarom hij hier op aarde was: "Mam, ik ben hier om te leren lezen". Zo groot kan een leeruitdaging voor een kind zijn.

Alternatieven naast remedial teaching

Door bovenstaande ervaringen begon mijn zoektocht naar goede begeleiding voor mijn twee kinderen. Remedial teaching heeft zeker zijn waarde vanwege o.a. iets andere leesstrategieën aanleren, maar het is meer van hetzelfde: lezen. Inmiddels was ik in aanraking gekomen met Touch for Health en kinesiologie en heb daar een aantal cursussen in gevolgd. Kinesiologie is de leer van de beweging. Binnen de kinesiologie zijn twee cursussen

ontwikkeld: woordblind en leefblind. Toch vond ik deze twee cursussen een te smalle basis om hier kinderen op een andere manier mee te gaan helpen dan met remedial teaching.

Inmiddels kwam Facebook in zwang en mijn kinderen hebben zich daar aangemeld. Om een vinger aan de pols te houden meldde ik mij ook aan op Facebook. Doordat ik blijkbaar ergens een keer een like op had gegeven zag ik regelmatig iets voorbijkomen van Brain Gym®. Brain Gym® is de educatieve tak binnen de kinesiologie. Ik werd hier zo door gegrepen dat ik nu Brain Gym® instructeur ben.

Brain Gym®

Brain Gym® bestaat uit een 26-tal eenvoudige, leuke activiteiten (oefeningen), die ontwikkeld zijn door Paul en Gail Dennison in de Verenigde Staten. Paul is orthopedagoog en richtte leescentra op. Het bleek al gauw dat wanneer zijn leerlingen bepaalde oefeningen deden, voordat ze gingen lezen, het lezen veel makkelijker ging. Paul en Gail zijn dit verder gaan ontwikkelen en zo'n 40 jaar geleden is hieruit Brain Gym® ontstaan als methode. De namen voor de oefeningen zijn gegeven door kinderen waarin de speelsheid doorklinkt.

Brain Gym® is een geregistreerd handelsmerk van Breakthroughs International,
<https://breakthroughsinternational.org/>

Brain Gym® als methode

De 26-tal activiteiten vormen de basis van een Brain Gym® sessie. In Brain Gym® noemen we dat een balans en bestaat uit een vijf stappenplan.

Brain Gym® heeft een educatief karakter. We werken altijd aan een persoonlijk doel en waardoor elke balans uniek is.

Als voorbereiding zorgen we dat alle voorwaarden aanwezig zijn om aan het werk te gaan. Zie dit als de warming-up.

Dan formuleren we het doel. Het doel geeft daarmee het kader aan wat op dat moment belangrijk voor je is. Het geeft focus. Dit is de persoonlijke noot.

Hierna testen we uit wat je weerhoudt of parten speelt in het bereiken van je doel. Het kan zijn dat je in de stress schiet, dat je ogen niet samenwerken of organiseren moeizaam gaat. Dit is dan wat je blokkeert je doel te halen.

Natuurlijk gaan we direct aan de slag met de activiteiten (oefeningen), die nodig zijn om deze blokkades te helpen verminderen.

Daarna gaan we terug naar de gevonden blokkades: wat is er veranderd? Is de spanning nu weg?

We staan bewust stil bij alle gewaarwordingen of gevoelens die opkomen. Dit is een van de educatieve aspecten van Brain Gym.

Het is nuttig om thuis nog een periode enkele oefeningen te blijven doen. Dit helpt om het geleerde te integreren.

Na een balans met Brain Gym kun je je moe voelen; er is ook hard gewerkt! Maar iedereen voelt zich na afloop prettiger. Of zoals we ook wel horen: helder, lichter, vol goede moed, met nieuw perspectief.

Zintuigen

Wist je dat de manier van informatie opnemen bepaald wordt door je voorkeurszintuig? Ben je visueel, auditief, kinesthetisch (bewegen en voelen) of auditief-digitaal (innerlijke dialoog) ingesteld? Op school wordt vooral de

nadruk gelegd op visuele en auditieve overdracht van informatie. De kinderen die juist meer kinesthetisch of auditief-digitaal zijn ingesteld zullen daardoor minder makkelijk de informatie opnemen en meekomen.

Leerstijlen

En dan zijn er de 9 leerstijlen: linguïstisch, logisch-mathematisch, kinesthetisch, ruimtelijk, muzikaal, natuur-ecologisch, interpersoonlijk, intrapersoonlijk en spiritueel. Iedereen heeft alle 9 leerstijlen in zich, hoewel er in de praktijk een of twee leerstijlen de boventoon zullen voeren. Wanneer je de voorkeurleerstijl van je kind weet vormt dat de ingang om andere vakken boeiender te maken.

Linguïstisch: vaardigheid van effectief woordgebruik zowel gesproken als geschreven.

Logisch-mathematisch: het vermogen getallen effectief te gebruiken en goed te redeneren.

Kinesthetisch: vaardig in het gebruiken van het hele lichaam om ideeën of gevoelens uit te drukken.

Ruimtelijk: de vaardigheid om visueel-ruimtelijk de wereld nauwkeurig waar te nemen.

Muzikaal: gevoelig voor ritme, toonhoogte of melodie, timbre of toonkleur van een muziekstuk.

Natuur-ecologisch: deskundigheid in het herkennen en classificeren van de vele soorten, zowel flora als fauna, van een omgeving.

Interpersoonlijk: de vaardigheid stemmingen, intenties, motivaties en gevoelens van andere mensen waar te nemen en te onderscheiden.

Intrapersoonlijk zelfkennis en het vermogen te handelen op basis van deze kennis. Deze stijl ontwikkelt zich vaak pas op latere leeftijd.

Spiritueel: het innerlijk weten dat alles met alles samenhangt, een onderdeel zijn van het grote geheel.

In het eindexamenjaar van mijn zoon werd er bij Engels klassikaal Romeo en Julia gelezen. Uiteraard kwamen er vragen over het boek om te zien of je het boek begrepen had. Een van de vragen was: zijn Romeo en Julia verliefd? Het antwoord van mijn zoon: ja.

Bij het tien minuten gesprek met de Engelse leraar legde de leraar uit dat hij een wat langer antwoord wilde dan alleen: ja.

Dat heb ik toen voor mijn zoon als volgt 'vertaald': zie het als een wiskunde opgave dan geef je er ook de berekening erbij als onderbouwing. Is je antwoord fout en heb je wel al je stappen genomen om tot het antwoord te komen dan heb je in ieder geval nog een paar punten. En dat doe je dan ook bij de vragen Engels. De leraar keek me aan van: oké, zo had ik het niet uit kunnen leggen. De voorkeurleerstijl van mijn zoon is logisch-mathematisch. Dan gebruik je die 'taal' om iets duidelijk te maken.

Plannen

Plannen is voor kinderen niet zo makkelijk. En dat is heel begrijpelijk wanneer je weet dat de hersenen pas vanaf 21 jaar volgroeid zijn. Je zult je kind dan ook stap voor stap dienen te begeleiden in het leren van plannen door het voor te doen, samen te doen en over de schouder mee te kijken.

Talent

Iedereen komt naar de aarde toe met een gift of talent en om dit te delen met de wereld. Of het nu groot of klein is maakt niet uit. Een bakker die een lekker brood bakt waardoor een ingenieur iets grandioos ontwerpt is even

waardevol. We zijn allemaal een radertje in het grote geheel. Wanneer je kind op zijn/haar best is en het plezier heeft, dan is je kind daar goed in of heel gemotiveerd er goed in te worden. Oefenen, oefenen, lezen, kijken hoe anderen het doen, er niet over uitgesproken raken. Het draagt allemaal bij aan het ont-dekken en ont-wikkelen van dit talent. Helaas moet er zo ontzettend veel gebeuren in korte tijd waardoor de tijd om het unieke talent te ontwikkelen steeds beperkter wordt.

Lieve Ouder

Je wenst je kind een goede toekomst en jouw bijdrage daarin vergroot de kansen voor je kind. Luister naar je gevoel, observeer je kind en haal het beste eruit wat erin zit. Met of zonder leeruitdaging. Wil je weten wat ik voor je kan betekenen in dit proces vraag dan een gratis 'De Kans Voor Je Kind' gesprek aan.

Mail naar: contact@atouhofdunja.nl en vraag een Kans Voor Je Kind gesprek aan.